

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1
2
3
4

לפני: כבוד השופט יוסף יוספי
נציגת ציבור (עובדים) הגב' אורטל חי
נציג ציבור (מעבידים) מר דניאל שגיא

התובעים

1. לירון לוי
2. צבי שרגא זריהן
ע"י ב"כ: עו"ד לימור להב

הנתבעים

1. ירון פורטר
2. יובל פורטר
ע"י ב"כ: עו"ד מיכל נצר

5
6
7

פסק דין

8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

1. עניין לנו בתביעה לתשלום פיצויים בסך של 150,000 ₪ בגין עוולת לשון הרע עקב פרסום ברשת ה"פייסבוק". עוד ביקשו התובעים, שהנתבעים יסירו את כל הפרסומים והתגובות ברשת ה"פייסבוק", ויפרסמו התנצלותם. בנוסף, ביקשו התובעים שבית הדין יאסור על הנתבעים באופן קבוע לפרסם פרסום שיש בו כדי לפגוע בתובעים באופן פומבי.

2. התובעים הינם המנהלים והבעלים של מספרה באילת הידועה בשם "צנזורה", וכן בעלי מניות בחברת "ריברו גרופ בע"מ", אשר הפעילה מועדון לילה בשם "ריברו" בעיר אילת. הנתבעים הינם אחים אשר עבדו במועדון הלילה. לטענת הנתבעים, נותר חוב כלפיהם בגין שכר עבודה, עת עבדו במועדון כיחצ"נים; ביחס ל- 6 ימי עבודה עבור הנתבע 2- בגינם הוגשה תביעה על סך של 14,574 ₪ הכוללת דמי הלנה, ובגין תקופה של 4 חודשים ביחס לנתבע 1, בגינם הוגשה תביעה בסך 49,022 ₪ הכוללת דמי הלנה.

יצויין כי שתי התביעות דלעיל הוגשו לאחר הגשת התביעה דנן. עוד יצויין, כי ישנה מחלוקת בין הצדדים אם התובעים הם אלה שצריכים לשלם לנתבעים את החוב הנטען.

טענות התובעים

22
23
24
25
26
27

3. לטענת התובעים, ביום 6.5.12 פירסם הנתבע 2 בדף הפייסבוק שלו, המונה מעל 1,000 חברים, "פוסט" אשר קורא להחרמת מספרת "צנזורה". 20 חברים של הנתבע 2 שיתפו את חבריהם והתקבלו כ-17 תגובות. ביום 7.5.12 פורסם פוסט זה בדף הפייסבוק של הנתבע 1, המונה 4,850 חברים. בדף הפייסבוק של הנתבע 1 כינה הוא את התובעים "צמד נוכלים",

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1 "סמרטוטי ריצפה", וכן ביקש כי "כל מי שמסתפר שם יכיר ויידע איפה הוא משאיר את
2 הכסף שלו ויותר חמור מזה באיזה ידיים הוא שם את ראשו".

3 בנוסף, הנתבע 2 פתח קבוצה בפייסבוק שכותרתה: "להחרים את מספרת צנזורה", ובה
4 חברים כ-3,038 חברים. במסגרת קבוצה זו קרא הנתבע 2 להחרים את מספרת "צנזורה",
5 ושני הנתבעים הסבירו חזר והסבר באורח מפורט מדוע על הציבור להדיר רגליו ממספרה
6 זו. בעקבות הפרסומים הפוגעניים נרשמו לא מעט תגובות המשמיצות את התובעים באופן
7 אישי וכן את המספרה, וזאת על לא עוול בכפם.

8 בעקבות אותם פרסומים פוגעניים, הוצפו התובעים בטלפונים מלקוחות, אשר ביקשו לברר
9 את הסיבה לפרסומים.

10 הכינויים בהם כונו התובעים, יחד עם הקריאה להחרמה, מהווים לשון הרע המזכה אותם
11 בסכום התביעה אף ללא הוכחת נזק.

12
13 פרסומי הנתבעים באו בשל טענתם כי לא שולם להם שכר עבודה בעת שעבדו במועדון
14 ה"ריברו". הנתבעים לא הוכיחו, אף לא בראשית ראיה, כי התקיימו ביניהם לבין התובעים
15 יחסי עבודה, לא במועדון ה"ריברו" ולא במספרת צנזורה, ומכאן שלא עומדת להם טענת
16 אמת בפרסום.

17 בעת פרסום הדברים לא עמדה כל תביעה לשכר עבודה בבית הדין לעבודה.
18 הנתבעים הודו כי לא עבדו מעולם במספרת צנזורה. יחסי עבודה התקיימו בין הנתבעים
19 לחברה שהפעילה את המועדון, שהינה אישיות משפטית נפרדת, ולא עם התובעים.
20 לא עלתה כל טענה המצדיקה הרמת מסך.

21 התביעות לשכר עבודה הוגשו על ידי הנתבעים לאחר הגשת התביעה דנן.
22 דווקא עדותו של העד מטעם הנתבעים תומכת בטענות התובעים, לפיהן הנתבעים לא
23 הועסקו על ידם.

24 הנתבע 1 הודה כי היה שותף במועדון, אולם בשל היותו בהליכי פשיטת רגל לא נרשם
25 כשותף בפועל. מעדותו עולה כי מי שהעסיק את הנתבע 2 היה מר גיא מונסנגו, ששימש
26 כקבלן מטעם חברת "ריברו".

27 הכינויים "צמד נוכלים" ו-"סמרטוטי ריצפה" הם בבחינת אמירות קשות ופוגעניות,
28 שמטרתן לפגוע בשם הטוב של התובעים ולבזותם בעיני הציבור, ויש בהן משום לשון
29 הרע.

30 הגנת תום הלב לא עומדת לנתבעים, וזאת כפי שעולה מהתנהגות הנתבעים, שרק לאחר 7
31 ימים ממתן צו בית משפט הסירו את הדף הפוגעני.
32 במסגרת הדיונים שהתקיימו ביחס לצו, התנו הנתבעים את הסרת הדף בכך שהתביעה דנן
33 תימחק על ידי התובעים.

34 לסיכום טענו התובעים, כי לנתבעים לא עומדת הגנת תום הלב, פרסומיהם חורגים מתחום
35 הסביר, ולפיכך עליהם לפצות את התובעים בגין פרסומיהם המהווים לשון הרע.

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

טענות הנתבעים

4. טענת הנתבעים, הפרסומים עוסקים בהבעת מחאה שלהם נגד התובעים ונגד המספרה שבבעלותם, בשל פגיעה שביצעו התובעים בזכויות הנתבע 2 כשעבד בשירותם במועדון ה"ריברו". בדיון שהתקיים ביום 30.6.13 בחרו התובעים לוותר על חקירתו הנגדית של נתבע 2. לפיכך, מתבקש בית הדין לקבל את גירסתו העובדתית של נתבע 2 במלואה. בנוסף, התובע 1 נמנע לחלוטין מלהגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו, וכלל לא הגיע לדיון ההוכחות בתיק אשר התקיים ביום 30.6.13, לכן יש לדחות את תביעתו. התובעים לא פירטו מהן המילים המהוות לטענתם "לשון הרע". מגמת הפסיקה היא לא להגדיר קללות וגידופים כלשון הרע. הדברים נכונים פי כמה, במקרה בו מדובר בתגובות שפורסמו בפייסבוק, רשת חברתית אשר התכנים בה הם קלילים, צעקניים, מתריסים ומוגזמים, ואינם מובנים על ידי האדם הסביר כפוגעניים. הפרסומים נעשו על רקע של רוגז וכעס שהצטברו אצל הנתבעים בעקבות רמיסת זכויותיו של הנתבע 2, ולאחר שהתובעים סירבו לשלם לו את שכר עבודתו, ואף דאגו שייעצר במעצר שווא לעיני כל. הפרסומים חוסים תחת הגנת "אמת דיברתי", ויש בהם גם אינטרס ציבורי. הנתבעים הביעו את מחאתם בדרך היחידה שהייתה מוכרת להם, באמצעות הפייסבוק. לסיכום, טענו הנתבעים כי התובעים לא הוכיחו כי נגרם להם נזק בעקבות הפרסומים.

דיון והכרעה

5. חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה - 1965 (להלן: "החוק") קובע בהאי לישנא:

"לשון הרע מהי

1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;

...

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

פרסום מהו

2. (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע.

דרכי הבעת לשון הרע

3. אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה.

...

לשון הרע עוולה אזרחית

7. פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית, ובכפוף להוראות חוק זה יחולו עליה הוראות הסעיפים (2) עד 15, 55, 58 עד 61 ו-63 עד 68 לפקודת הנזיקים האזרחיים, 1944.

פיצוי ללא הוכחת נזק

7א. (א) הורשע אדם בעבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייבו לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק; חיוב בפיצוי לפי סעיף קטן זה, הוא כפסק דין של אותו בית משפט, שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו.

(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.

(ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק.

(ד) לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת.

(ה) הסכומים האמורים בסעיף זה יעודכנו ב-16 בכל חודש, בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין סעיף קטן זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" - מדד החודש שקדם לחודש העדכון;

"המדד הבסיסי" - מדד חודש ספטמבר 1998.

...

פרק ג': פרסומים מותרים; הגנות והקלות

...

הגנת אמת הפרסום

14. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45

הגנת תום לב

15. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

- (1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע, או על הנסיבות שמהן משתמעת לשון הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3;
- (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
- (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

...

נטל ההוכחה

16. (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.

(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

...

19. בבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם או הנתבע גם באלה:

- (1) לשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך;
- (2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע;
- (3) הוא לא נתכוון לנפגע;
- (4) הוא התנצל בשל הפרסום, תיקן או הכחיש את הדבר המהווה לשון הרע או נקט צעדים להפסקת מכירתו או הפצתו של עותק הפרסום המכיל את לשון הרע, ובלבד שההתנצלות, התיקון או ההכחשה פורסמו במקום, במידה ובדרך שבהן פורסמה לשון הרע, ולא היו מסוייגים.

6. מטעם התובעים העיד התובע 2, אשר נחקר על תצהירו. מנגד העידו הנתבעים ועד מטעמם בשם נאור רווח, אשר נחקרו על האמור בתצהיריהם, למעט נתבע 2, אשר לא נחקר חקירה נגדית.

יצויין, כי התובע 1 לא הגיש תצהיר מטעמו וממילא לא העיד בפני בית הדין, ולכך נתייחס בהמשך.

7. הילוכו של פסק דיננו יהיה כדלקמן; ראשית נבדוק האם הפרסומים שפירסמו הנתבעים כנגד התובעים מהווים לשון הרע, ואחר כך נבדוק האם הם חוסים תחת אחת ההגנות שבחוק.

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

8. נקדים אחרית לראשית, ונציין כי בנסיבות העניין יש לראות בפרסומי הנתבעים לשון הרע, אשר לגביה לא מתקיימות ההגנות המפורטות בחוק, ולהלן נפרט את הנימוקים לכך.
9. מן הראיות שהובאו עולה, כי הפרסומים הבאים שנכתבו נגד התובעים הינם בבחינת לשון הרע: **"צמד נוכלים"**, **"סמרטוטי רצפה"**, השמצת התובעים, הטלת דופי בתובעים כספרים, והקריאה להחרמת המספרה שבבעלותם.
- ועוד הוכח, כי נתבע 2 פירסם בעמוד הפייסבוק שלו ביום 6/5/12 **כי יש להחרים את המספרה שבבעלות התובעים**, וזאת בתגובה למעצרו, לאחר שהתובעים הזמינו את המשטרה להוציאו מהמספרה שבבעלותם.
- בנוסף, נתבע 1 כינה את התובעים ביום 7.5.12 בעמוד הפייסבוק שלו: **"צמד נוכלים"**, **"סמרטוטי רצפה"**, וכן הוסיף **"שכל מי שמסתפר שם יכיר וידע איפה הוא משאיר את הכסף שלו ויותר חמור מזה באיזה ידיים הוא שם את ראשו"**.
- יש לציין, כי לנתבעים יש אלפי חברים ברשת הפייסבוק; לנתבע 2 מעל ל-1,000 חברים, ולנתבע 1 ישנם 4,850 חברים. אמנם, לא הוכח כי כל החברים אכן קראו את הפרסומים, אולם גם אם רק חלק מן החברים קראו את הדברים, הרי שאותם קוראים יכלו לשתף את חבריהם בדברים, וכן הלאה. בהקשר זה יצויין, כי הנתבע 2 ביקש מהקוראים לשתף כמה שיותר חברים בדברים. ועוד נציין, כי 20 חברים של הנתבע 2 שיתפו את חבריהם והתקבלו כ-17 תגובות.
10. בפתח הדברים, אנו קובעים כי הכינויים בהם כינו הנתבעים את התובעים מהווים לשון הרע.
- אין ספק כי בעת שהנתבע 1 כינה את התובעים **"צמד נוכלים"** ו-**"סמרטוטי רצפה"**, עסקינן בכינויים המהווים לשון הרע, באשר הם משפילים את הנתבעים בעיני הבריות, מבזים אותם, ועושים אותם מטרה ללעג.
- גם הקריאות מצד הנתבעים להחרים את המספרה שבבעלות התובעים מהוות לשון הרע, ובפרט מאחר וקריאות אלה היו שלובות באמירות קשות ביחס לתובעים, אמירות המתייחסות לעיסוקם כספרים, למהימנות שלהם וליושרם.
11. בנוסף לאמור לעיל, עולה כי לנתבעים לא קמה הגנת אמת הפרסום, במובן **סעיף 14 לחוק**. ראשית, הנתבעים טענו כי התובעים חייבים להם שכר עבודה. והנה, מסתבר כי לא הוכח שבין הצדדים היו קיימים יחסי עובד מעביד, באשר הנתבעים מעולם לא עבדו במספרת **"צנזורה"**, כלפיה הפנו את הקריאה לחרם.
- אמנם, לטענת הנתבעים, הם עבדו במועדון **"ריברו"** ולא קיבלו את מלוא שכרם, אולם אין בכך כדי להצדיק את הטענות שהעלו כלפי מספרת **"צנזורה"** או כלפי התובעים כספרים.

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1 התובעים טענו כי לא הם העסיקו את הנתבעים במועדון, אלא שהיתה זו חברה שהפעילה
2 את המועדון בו עבדו הנתבעים. התובעים אמנם היו בעלי מניות באותה חברה, אולם אין
3 בכך כדי להצדיק העלאת טענות כלפיהם בכל הנוגע לשכר עובדים במועדון. הנתבעים לא
4 הפריכו טענות אלה.

5 בהקשר זה נציין, כי לא הועלו על ידי הנתבעים טענות המצדיקות הרמת מסך באופן שיקים
6 עילת תביעה אישית כנגד התובעים, וממילא לא באופן שיצדיק העלאת טענות כנגד
7 התובעים.

8 שנית, גם טענות הנתבעים ביחס לשכר עבודתם במועדון טרם נידונו במועד הרלוונטי
9 לפרסום, מאחר ואז הם טרם הגישו תביעות לבית הדין לעבודה בנושא. הנתבעים הגישו
10 תביעות כאלה לבית הדין לעבודה לבסוף, וזאת לאחר הגשת התביעה דן, והתרשמו כי הם
11 עשו כן בעקבות הגשת התביעה דן.

12 הנה כי כן, טענות הנתבעים התבססו על כך שלגירסתם לא שולם להם שכרם במועדון, שלא
13 הוכח כי הופעל על ידי התובעים, ובעת שהם השמיצו את התובעים לא היו כל תביעות שהם
14 הגישו בנושא.

15 לפיכך, לא יכלו הנתבעים לטעון דבר כנגד התובעים באותו שלב בכל הנוגע לתשלום שכרם,
16 הן מכיוון שלא הוכח כי התובעים היו מעסיקהם, והן מכיוון שהטענות לא נתבררו נכון
17 לאותו שלב.

18
19 בהקשר זה נציין, כי בפסק דיננו זה אין משום קביעת מסמרות במחלוקת נשוא התביעות
20 שהגישו הנתבעים דן לתשלום שכרם. ועוד יצויין, כי התביעה שהגיש הנתבע 2 נדחתה לאור
21 הסכמת הצדדים, ואילו התביעה שהגיש הנתבע 1 עודנה מתנהלת. אמנם, בית הדין יוכל
22 לקבוע במסגרת התביעה שעודנה מתנהלת כי על התובעים דן לשלם כספים לנתבע 1 דן,
23 אולם זאת רק אם בית הדין יקבע כי יש מקום לכך לאור המסכת העובדתית שתקבע.

24
25 מאחר וקבענו כי הדבר שפורסם לא היה בגדר אמת, ממילא אין מקום לבחון אם היה
26 בפרסום עניין ציבורי, מאחר ועסקין בשני תנאים מצטברים לשם הקמת ההגנה המעוגנת
27 בסעיף 14 לחוק. למרות זאת, גם לגוף העניין לא עולה כי היה בפרסום עניין ציבורי.

28
29 בהקשר זה נקבע בפרשת דיין כמפורט להלן:

30
31 "100. תנאי נוסף לתחולתה של הגנת אמת הפרסום הינו כי הפרסום עוסק בנושא אשר יש בו
32 "עניין ציבורי". תנאי זה משקף את התפיסה כי "חשיבותו של חופש הביטוי גוברת מקום שמדובר
33 בו בהבעת דעה בעניינים ציבוריים ובלעדיהם לאישים הנושאים תפקידים ציבוריים"
34 ...

35
36 101. ככלל, עניין ציבורי הוא "עניין שידעו ברבים רלוונטי להגשמת מטרה ציבורית או שיש
37 לציבור תועלת בידיעה לגביו – אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים ואם לשם שיפור אורחות

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

חייו" ... "ככל שהפרטים נוגעים ומשפיעים יותר על אנשים אחרים, כך קטנה הזכות למנוע את הפרסום" (שנהר, בעמ' 227-228). ...

105. לצורך קביעת קיומו של "עניין ציבורי", לצורך סעיף 14, אין החוק דורש כי מושא הפרסום יהיה בהכרח איש ציבור או דמות ציבורית. האינטרס שמאחורי הגנת אמת הפרסום – הרצון לאפשר שיח חופשי ופתוח בנושאים שיש בהם חשיבות או עניין ציבורי – עומד על רגליו שלו, גם כאשר עוסק הפרסום באדם פרטי שנקלע אל תוך נסיבות המציפות עניין ציבורי. אכן, נטייתו של בית המשפט לסווג פרסום ככזה שיש בו "עניין ציבורי" תגבר מקום בו מתייחס הפרסום לדמות ציבורית (עניין בן גביר, בפס' 21 לפסק דיני; עניין ונטורה, בעמ' 826). עובדת היותו של הנפגע דמות ציבורית היא אחת הנסיבות שלאורן יבחן הביטוי הפוגע. אין זו נסיבה שבלעדיה אין."

ראה: ע"א 751/10 פלוני – דיין ואח' (מיום 8.2.12, פסק דינו של המשנה לנשיאה,

כבוד השופט אליעזר ריבלין).

במקרה דנן, התובעים אינם אנשי ציבור או דמויות ציבוריות. למרות זאת, לו היה מאחורי הפרסום עניין החשוב להגשמת מטרה ציבורית, די היה בכך.

דא עקא, כל שהיה מדובר בו היה בגדר טענה של הנתבעים כי הם לא קיבלו את שכרם.

טענה שכזו יש לפתור בדרכים שהדין מקנה, ולא באמצעות פרסומים משמיצים וקריאות להחרמות של בתי עסק.

בהקשר זה אין לקבל את טענת הנתבעים, לפיה היה בפרסום עניין ציבורי עבור קהל הלקוחות של התובעים. הפרסום היה פרסום משמיץ, תוך שהנתבעים מכנים את התובעים "נוכלים", ואין בכך משום מסירת מידע לקהל הלקוחות של המספרה. אין לקבל את טענת הנתבעים כי מדובר בשירות לציבור, באשר אין זה נהיר כיצד הנתבעים משרתים את הציבור בעת שהם מכפישים את התובעים, מכנים אותם "נוכלים", וקוראים להחרים את המספרה שבבעלותם, וזאת עוד בטרם נתבררו טענותיהם.

13. בנוסף לאמור לעיל, גם לא עומדת לנתבעים הגנת תום הלב המעוגנת בסעיף 15 לחוק, וזאת

לאור האמור בסעיף 16(ב)(1) לחוק, הקובע באי לישנא:

16. (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.

(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;

(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים

על-ידי סעיף 15."

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1 ראשית, הנתבעים ידעו היטב שהם לא הועסקו על ידי התובעים, אלא על ידי חברה
2 שהפעילה את המועדון. וגם אם רצו הנתבעים להוכיח כי מאחורי הקלעים היו אלה
3 התובעים שהפעילו את המועדון, היה ברור להם כי יש לעשות זאת באמצעות הליך משפטי,
4 כפי שעשו לבסוף בהגישם תביעות לבית הדין לעבודה, אם כי עשו זאת רק לאחר הגשת
5 התביעה דן נגדם.
6 לפיכך, בהתאם לסעיף 16(ב)(1) לחוק, קמה חזקה כי הנתבעים עשו את הפרסום שלא בתום
7 לב, מאחר ו"הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו".
8
9 שנית, גם לו היו התובעים מעסיקיהם של הנתבעים, אזי הפרסום דן חרג מתחום הסביר
10 באותן נסיבות. ומעבר לכך; עולה כי הנתבעים התכוונו לפגוע בתובעים במידה גדולה מזו
11 שהייתה סבירה בנסיבות העניין.
12 למעשה עולה, כי הנתבעים הפעילו לחץ על התובעים, וזאת באמצעות ההשמצות והוצאת
13 לשון הרע, וזאת במטרה לאלץ את התובעים לשלם להם שכר עבור עבודתם במועדון, הגם
14 שהנתבעים ידעו כי לא חלה על התובעים כל חובה כזו, וזאת מאחר וטרם הוגשו תביעות
15 בנושא, וממילא בית הדין לעבודה לא קבע כך נכון לאותו מועד.
16
17 בהקשר להגנת תום הלב, נעיר להלן מספר הערות אשר נוגעות גם למהות עוולת לשון הרע. 14.
18 הנתבעים עבדו במועדון, ולגירסתם לא שולם להם מלוא שכרם. הנתבעים ידעו כי מבחינה
19 רשמית התובעים אינם אלה שהעסיקו אותם במועדון, ובנוסף הם ידעו כי התובעים הם
20 בעלי מניות בחברה שהפעילה את המועדון. לפיכך, אסור היה לנתבעים לטעון כי התובעים
21 לא שילמו את שכרם, מבלי שבית הדין לעבודה קבע כך.
22 מקל וחומר, שאסור היה לנתבעים לטעון כי התובעים הינם נוכלים. מבן בנו של קל וחומר,
23 שאסור היה לנתבעים לקרוא להחרמת המספרה שבבעלות התובעים.
24
25 לא נעשה מלאכתנו קלה, ולא נסתפק בקביעות באשר לפעולות שאסור היה לנתבעים
26 לעשות, אלא נוסף קביעות מנחות ביחס לפעולות בהן יכלו הנתבעים לנקוט.
27 ראשית, הנתבעים יכלו לבדוק על ידי קבלת יעוץ משפטי איזה טענות הם יכולים להעלות
28 כלפי התובעים, אם בכלל. יעוץ שכזה הם יכלו לקבל לא רק מעורך דין, אלא גם מגופים כמו
29 הסתדרות העובדים.
30 שנית, הנתבעים יכלו לפנות אל התובעים בדרישה רשמית ומסודרת, כמו על ידי מכתב
31 התראה, על מנת לקבל תשובה מסודרת ואז להחליט על המשך צעדיהם.
32 וכצעד אחרון, ככל שלא הועילו הפניות לתובעים, יכלו הנתבעים להגיש תביעה לבית הדין
33 לעבודה, ובמסגרתה להסביר מדוע יש מקום לחיוב של התובעים.
34 לאחר שהתביעה הייתה נידונה ומוכרעת בבית הדין לעבודה, יכלו הנתבעים לפרסם את פסק
35 הדין, ואם פסק הדין לא היה מכובד יכלו הם לפרסם גם עובדה זו.

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

- 1
2 במקביל להגשת תביעה לבית הדין לעבודה, יכלו הנתבעים לפרסם את העובדה שהגישו
3 תביעה כזו, וכי הם ממתנינים להכרעת בית הדין. באותו פרסום ניתן היה גם לפרט את
4 הטענות אשר פורטו בכתב התביעה.
- 5 בכל האמור לעיל אין כדי למנוע פרסום טענות של עובד הסבור ששכרו לא שולם לו, אלא
6 שהדברים צריכים להעשות בתום לב ובמידה הסבירה. לית מאן דפליג, כי הנתבעים דן
7 השמיצו את התובעים והוציאו לשון הרע ביחס אליהם, מאחר וטענו ופרסמו כי התובעים
8 הם נוכלים, וזאת עוד בטרם נקטו בהליכים כנגדם, וממילא בטרם ניתן פסק דין המכריע
9 ביחס לטענותיהם.
- 10
11 לכל האמור לעיל יש להוסיף, כי הנתבע 2 לא פעל למחוק את הפרסום הפוגעני במועד אשר
12 חוייב לעשות כן ע"י בית משפט השלום, וגם בכך יש כדי ללמד אודות חוסר תום הלב מצידו.
13 בית משפט השלום נתן ביום 4.6.12 החלטה בנושא, וזאת לאור התחייבות הנתבע 2 לעשות
14 כן; והנה, למרות כל זאת, הנתבע 2 לא הסיר את הפרסום הפוגעני באותו יום, אלא רק
15 מספר ימים לאחר מכן. לכך יש להוסיף את העובדה שכבר במועד מתן ההחלטה בבית
16 משפט השלום היה הפרסום הפוגעני קיים מזה כחודש ימים.
- 17
18 .15 בכל האמור לעיל יש כדי לצקת תוכן לתוך המונח "תום לב", וזאת בהתאם לדין.
19 בהקשר זה נפנה אל הדברים שכתב אלעד פלד בספרו:
20
21 **"זכותו של הפרט היא שלא יאמרו עליו דברים פוגעים ללא הצדקה מספקת".**
22
23 ראה: אלעד פלד, **צווי עשה בדיני לשון הרע**, הוצאת נבו, מהדורת תשע"ב, עמוד 37.
24
25 .16 הנתבעים הפנו אל הדברים שנקבעו בבית המשפט העליון בפרשת רמי מור, שם נקבע בהאי
26 לישנא:
27
28 **"כשם שלא כל קריאת גנאי ברחובה של עיר מקימה עילת תביעה, כך אף לא כל פרסום**
29 **מגנה ומגונה באינטרנט, מהווה עילה. רבות מן התגובות באינטרנט הן דברי הבל ברמה**
30 **ירודה, שכל בר דעת מבין כי אין לייחס להן כל משקל, וערכן 'העולתי' הוא בהתאם".**
31
32 ראה: רע"א 4447/07 מור – ברק אי.טי.סי (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ
33 (מיום 25.3.10, פיסקה ס' לפסק דינו של כבוד השופט אליקים רובינשטיין).
34
35

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1 דא עקא, הנסיבות דנן שונות.
2 ראשית, במקרה דנן אין עסקינן בתגוביות (טוקבקים), אלא בפוסט שפורסם בדף פייסבוק.
3 שנית, אין לומר על הדברים שפרסמו הנתבעים כי כל בר דעת מבין שאין לייחס להם משקל.
4 הדברים היו קשים וחמורים, והם פורטו לפרטי פרטים. ואכן, הדברים זכו לתגובות נלהבות
5 בפייסבוק, תגובות אשר העידו כי הקוראים מאמינים לדברים ומשתפים פעולה באשר
6 להחרמת המספרה.
7 קורא אחד כתב כי "דע לך שבעיר שלי הוד השרון יכירו את הסיפור ולא יתקרבו למקום",
8 קורא אחר כתב "אל דאגה... גם אני לא אתקרב לשם", קורא שלישי כתב כי "פרנסה לא
9 תהיה להם", קורא רביעי הוסיף "אל תדאג, נפיץ את זה מהר!" ועוד.
10 והנתבע 2, לאחר שקרא את הדברים, כתב כי הדברים ריגשו אותו מאד, וביקש מהחברים
11 להמשיך ולשתף אחרים.
12 למקרא כל אלה, נהיר כי הקוראים התייחסו במלוא הרצינות לדברים שפרסמו הנתבעים
13 ואף שיתפו פעולה איתם.
14
15 מאותן סיבות לא ניתן לקבל את טענת הנתבעים, לפיה כל קורא ידע כי הפרסומים נעשו על
16 רקע של רוגז וכעס. אין עסקינן בדברים שהנתבעים פלטו בעידנא דריתחה, אלא בפרסומים
17 כתובים, אשר נכתבו באופן שוטף ועקבי, תוך התכתבות עם הקוראים, ותוך עידוד
18 הקוראים להמשיך להפיץ את הדברים.
19
20 בהקשר זה נפנה שוב אל פסק דינו של בית המשפט העליון בפרשת דיין, שם נקבע כמפורט
21 להלן (ההדגשות הוספו):
22
23 "84. כאשר פונה בית המשפט לבדוק האם פרסום מסוים כולל בחובו לשון הרע עליו לבחון את
24 הפרסום בכללותו. משמעות הפרסום נבחנת לא רק על סמך המילים המדויקות שבהן השתמש
25 המפרסם, אלא גם אל מול הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום (ע"א 723/74 הוצאת עתון
26 "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 300, 281 (1977) (להלן: עניין ע"א
27 חברת החשמל); ע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ, פ"ד נה(5) 865, 874-876 (2001) ראו גם: Damon v.
28 Moore, 520 F.3d 98 105-06 (1st Cir. 2008)).
29 "המובן הטבעי והרגיל של המילים יימצא לעתים במובן המילולי כפשוטו ולעתים במסקנות מבין
30 השורות. אל המובן הטבעי והרגיל של מילים אין להגיע תוך בידודן וניתוקן מהקשרן אלא נהפוך
31 הוא, יש לראותן על רקען הכללי בו הובאו ובהקשר הדברים בו פורסמו" (ע"א חברת החשמל, בעמ'
32 300)."
33
34 ראה: פרשת דיין, שם (פיסקה 84 לפסק דינו של המשנה לנשיאה, כבוד השופט אליעזר
35 ריבלין).
36
37 במקרה דנן, כפי שפורט לעיל, אם נבחן את הפרסום בכללותו, אל מול הנסיבות החיצוניות
38 הסובבות, ניוכח לדעת כי אין מדובר בפליטת קולמוס כזו או אחרת; אלא במארג של

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1 דברים שנכתבו במועדים שונים, ואשר מצטרפים זה לזה ומביאים יחד למסקנה אחת
2 ברורה, לפיה עסקינן בלשון הרע.

3
4 ומאותן סיבות, אין לקבל את הטענה כי מדובר ב"פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש"
5 במובן סעיף 14 לחוק.

6
7 בהמשך לאמור לעיל, טענו הנתבעים אמירות ביחס לרשת האינטרנט ולסגנון הכתיבה .17
8 בפייסבוק, שהוא וולגרי ובוטה לדבריהם.
9 אין לקבל טענות אלה. האינטרנט הוא אכן "כיכר העיר" החדשה, כדברי כבוד השופט
10 ריבלין בפרשת רמי מור דלעיל. וכשם שאדם שיעמוד בכיכר העיר ויוציא לשון הרע על אדם
11 אחר ישא בתוצאות, כך גם דינו של אדם המפרסם דברים ברשת הפייסבוק.
12 הפייסבוק הנה רשת חברתית שהוקמה בשנת 2004, וזה מכבר הפכה לרשת החברתית
13 הגדולה והפעילה ביותר בעולם. לאור זאת, לא ניתן להתייחס בביטול לדברים המפורסמים
14 ברשת הפייסבוק, ולעיתים נהפוך הוא; הדברים המפורסמים שם עוברים במהירות לעוד
15 ועוד אנשים, אשר גם הם מעבירים אותם לעוד ועוד אנשים, וכן הלאה.
16 אין להתיר מצב בו שמו הטוב של אדם יאבד מערכו אך ורק בשל סגנון כתיבה של דברים
17 ברשת חברתית כזו או אחרת. זכותו של אדם לשם טוב הינה ערך חשוב ואף עליון, אשר אינו
18 נסוג מפני סגנון כתיבה כזה או אחר.

19
20 אכן, לעיתים מדובר בסגנון דיבור מסוים, שאין ליחס לו משמעות גדולה, וכפי שכתב כבוד
21 השופט ריבלין בפרשת דיין:

22
23 "81. 'הוולגריות של האחד היא לעתים הליריקה של האחר' (Cohen v. California, 403 U.S.
24 (1971)). איש איש וסגנונו, איש איש וטעמו, איש איש ויכולת הביטוי שלו."

25
26 ראה: שם, פסקה 81.

27
28 דא עקא, הגבול של הדברים הינו כשהפרסום פוגע בכבודו ובשמו הטוב של אדם אחר, עד
29 כדי השפלה וביזוי.

30 ועל כך כתב שם כבוד השופט ריבלין את הדברים הבאים (ההדגשות הוספו):

31
32 "74. אולם ההגנה על חופש הביטוי אינה מוחלטת. הפרשנות המרחיבה באשר להיקפו של
33 חופש הביטוי אינה מכריעה באיזון בינו לבין זכויות ואינטרסים אחרים, אלא אך מאפשרת איזון
34 כזה (פרשת ש.י.ן הנ"ל):
35 "חופש אין פירושו הפקרות. כך בכלל, וכך ביחס לחופש להתבטא. הזרוע המילולית המשתלחת
36 כואבת לעתים לא פחות מן הזרוע הפיזית, וכשם שהחופש להניף את האחרונה מוגבל על-ידי קצה
37 אפו של הזולת, כך גם החופש לשגר את הראשונה מוגבל על-ידי כבודו של האחר" (עניין
38 הרציקוביץ', בעמ' 573)..."

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

היקף ההגנה על הביטוי הוא איפוא פועל יוצא של ערכים נוספים והוא משתנה בהתאם לנסיבות המקרה ולאופיו של הביטוי (עניין בן גביר הנ"ל). כך, יש לאזן בין חרות הביטוי לבין הזכות לשם טוב.

75. ...

הזכות לשם טוב כוללת בחובה ערך מקיף של הגנה על הכבוד האישי, הגאווה האישית וההכרה האישית בין בני האדם (עניין אבנרי; שנהר בעמ' 20). היא משתרעת על יחס הכבוד וההערכה שלהם זכאי אדם מן הסובבים אותו. ואכן, "חופש הביטוי אינו חופש הביזוי, והזכות להשמיע אינה הזכות להשפיל" (עניין בן גביר, בפס' 14 לפסק דיני).

ראה: שם, פסקאות 74-75 לפסק דינו של כבוד השופט אליעזר ריבלין.

בהקשר זה, נפנה אל המונח "הלבנת פנים", אשר ביהדות מגדיר עלבון או השפלה של הזולת. על הלבנת פנים אמרו חז"ל כי "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים", וגם "כל המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים". באותו הקשר, דן התלמוד בהתנהגותה של תמר, המתוארת בספר בראשית. תמר נמנעה מלומר שחמיה יהודה הוא זה שעיבר אותה, ותוצאת שתיקתה זו כמעט הובילה למותה. מכאן מסיק רבי יוחנן המביא את דברי רבי שמעון בר יוחאי כי "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים" (מסכת סוטה דף י').

מסקנה זו עומדת בקנה אחד עם תפיסתם של חז"ל שהלבנת פנים בפרהסיא דומה להריגה.

אל מול עקרונות ותיקים ונעלים אלה, שהורתם מקידמת דנא, אין לקבל טענה לפיה תתגמד המשמעות של שמו הטוב של אדם עקב סגנון כתיבה ברשת חברתית.

18. הנתבעים טענו כי הפרסום שעשו מוגן מכוח סעיף 15 (2) לחוק, הקובע בהאי לישנא:

"(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום";

אין לקבל טענה זו. לא חלה כל חובה על הנתבעים לעשות פרסום זה במסגרת היחסים בינם לבין חבריהם לרשת הפייסבוק. יותר מכך; חל איסור על הנתבעים לכנות את התובעים "נוכלים" ולהאשים אותם בהאשמות שונות בטרם נפסק בבית הדין לעבודה כי טענותיהם נכונות. נעיר כי גם לאחר מתן פסק דין כזה, ספק גדול אם יכלו הנתבעים לכנות את התובעים "נוכלים", אך אין זה המקרה שלפנינו, ולכן לא נכביר מילים בנושא.

מאותה סיבה אין לקבל את טענת הנתבעים, לפיה הפרסום מוגן מכוח סעיף 15 (3) לחוק, שלשונו כדלקמן:

"(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר";

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

19. הנתבעים גם טענו כי הפרסום מוגן מכוח סעיף 15 (8) לחוק, הדין במקרה שבו "הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן". הנתבעים הוסיפו כי הדברים מתייחסים לכך שהתובעים הביאו למעצר שווא של נתבע 2 בפני אנשים רבים.
- אין לקבל טענה זו.
- נכון הוא כי במקרים מסוימים אדם הגורם למעצר שווא של אחר בפרהסיה יכול להחשב כמי שהוציא לשון הרע. דא עקא, במקרה דנן לא הוכח הדבר וממילא לא נקבע. מן הדברים שהובאו בפני בית הדין, עולה דווקא שנתבע 2 סירב לעזוב את המספרה וכינה את הנתבעים "גנבים", ועל פניו זכותם הייתה להעזר במשטרה כדי להביא לכך שיעזוב את המספרה השייכת להם.
20. מכל האמור לעיל עולה, כי יש לקבל את התביעה, ואנו קובעים כי הדברים שפרסמו הנתבעים כנגד התובעים מהווים לשון הרע, ואינם חוסים תחת ההגנות המעוגנות בחוק. לאור זאת, זכאים התובעים לפיצוי מתאים.
- באשר לגובה הפיצוי לו זכאים התובעים, לקחנו בחשבון כי התובעים לא הוכיחו שנגרם להם נזק ממוני.
- כמו כן, הפרסומים שבוצעו על ידי הנתבעים ברשת פייסבוק נמחקו על ידם לבסוף, הגם שהדבר נעשה באיחור. נתבע 1 מחק את פרסומיו ביום 10.5.12, ואילו נתבע 2 עשה כן מאוחר יותר, ביום 9.6.12, לאחר שניתנה החלטת בית משפט השלום בנושא.
- יש לציין עוד, כי תובע 1 לא הגיש תצהיר וכן לא התייצב לשיבת ההוכחות. למרות זאת, הדבר לא השפיע על קביעותינו כמפורט לעיל, היות והעובדות לא היו שנויות במחלוקת. מאותה סיבה אין להעניק משקל רב לעובדה שנתבע 2 לא נחקר על תצהירו. גם כאן יש לקבוע כי העובדות ממילא לא היו שנויות במחלוקת.
21. לאור כל האמור לעיל, אנו קובעים כי הנתבעים ישלמו לתובעים פיצוי בגין הוצאת לשון הרע וזאת כמפורט להלן:
- הנתבע 1 ישלם לתובע 1 סך של 5,000 ₪, ולתובע 2 סך של 5,000 ₪, והכל תוך 30 ימים מיום המצאת פסק הדין.**
- הנתבע 2 ישלם לתובע 1 סך של 3,000 ₪, ולתובע 2 סך של 3,000 ₪, והכל תוך 30 ימים מיום המצאת פסק הדין.**

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע - בשבתו באילת

סע"ש 23983-05-12

12 יוני 2014

1 במסגרת סיכומיהם, זנחו התובעים את דרישתם להתנצלות מצד התובעים, ולפיכך אין
2 להדרש לסעד זה.
3 כמו כן, במסגרת סעיף 29.3.1 לכתב התביעה נתבע סעד צופה פני עתיד, אשר אף הוא נזנח
4 בסיכומי התובעים, ולפיכך לא נידרש גם לסעד זה.
5
6 לאור הסכום אותו פסקנו, המהווה כ- 10% מסכום התביעה, ובשים לב כי התובע 1 לא
7 התייצב לדיון ואף לא הגיש תצהיר מטעמו, הננו קובעים כי כל צד ישא בהוצאותיו.
8
9 22. זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 30 ימים מיום המצאת פסק הדין.

10
11
12
13
14

ניתן היום, י"ד סיוון תשע"ד, (12 יוני 2014), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מר דניאל שגיא
נציג ציבור (מעבידים)

יוסף יוספי
שופט

גב' אורטל חי
נציגת ציבור (עובדים)

15
16